

Mir in kruh!

V miru jesti svoj košček kruha, to je danes glavna težnja vsakega človeka. V težkih mednarodnih prilikah postane človek skromen ter se zadovolji s tem, kar je k življenju neobhodno potrebno. Utihniti morajo vse druge zahteve, izmed katerih mnoge niso luksuzne, pa vendar morajo počivati. Nahraniti in obleči družino, otrokom oskrbeti potrebno izobrazbo: to je zahteva, ki se ne more nikomur odkloniti in za koje uresničenje morajo biti ostvarjeni potrebni družbeni in gospodarski pogoji.

Mir! Srečni smo, da se naša država ni zapletla v vojno, da ji je ohranjen mir. Trdno se nadejamo, da se bo naši vladi to veliko delo tudi v bodočnosti posrečilo. To zagotovilo je dal predsednik vlade Dragiša Cvetković v svojem govoru v Nišu 21. oktobra. Izjavil je: »Danes imamo jasen mednarodni položaj. Naš položaj je danes tak, da moramo voditi našo zunanjo politiko tudi nadalje po isti poti, po kateri smo jo vodili do sedaj. To se pravi, da se moramo varovati vsake pustolovščine, to je vsega, kar bi nas moglo spraviti iz stanja, v katerem smo sedaj.«

Naša največja skrb mora biti, da se tudi v bodoče izognemo vsemu, kar more kakšno državo potegniti v vojni metež. Narodi upajo in želijo, da bi se vojna kmalu končala. Angleški ministrski predsednik Churchill pa je službeno izjavil, da je treba pričakovati, da bo vojna trajala tri leta. Spričo vseh sprememb, ki se še lahko zgodijo, je potrebna velika mera opreznosti in odločnosti, da se naši državi ohrani mir. V najnovejšem sporu med Italijo in Grčijo, ki se je razvil v krvavi spopad, je naša država dobro zavarovala svoje interese ter ohranila svojo nevtralnost. Naj bi se ji

tudi v bodoče posrečila ohranitev miru v blagor državi in ljudstvu!

Kruh! Glavna naloga našega narodnega gospodarstva je, da oskrbi vse ljudstvo z vsakdanjim kruhom. Saj tudi prosimo Boga: »Daj nam danes naš vsakdanji kruh!« V današnjih razmerah si pač nikdo ne bo privoščil razsipnosti in razkošja. Vsak bo zadovoljen s tem, kar je k življenju potrebno. To pa, kar je k življenju nujno potrebno, mora dobiti vsak. Stradati ne bi smel nikdo. Gladu ne smejo trpeti zlasti otroci. V tem oziru bo treba vse potrebno poskrbeti v krajih s številnim delavskim prebivalstvom. Upoštevati se bo moralo osobito še poljedelsko delavstvo (viničarje, težake, dninarje), ki so v mnogočem na slabšem kot industrijsko delavstvo.

Vprašanje prehrane prebivalstva je danes pereče v vsej Evropi. Radi mednarodnih prilik so posamezne države v Evropi po večini navezane na sebe. To zahteva pomnoženo proizvodnjo, ki pa je pri poljedelskih produktih odvisna od vremenskih in drugih prirodnih prilik in sil. Letošnja letina ni bila najboljša. V naši državi se je pridelalo toliko, da zadostuje za prehrano prebivalstva. Koruze je celo za izvoz. Potrebno pa je modro gospodarstvo in pametna porazdelitev naših pridelkov, pa bo za vse to, kar je potrebno. Banska uprava je v tem oziru začela s smotreno organizirano akcijo. Naj bi jo po posameznih krajih podpirale občine, zadruga in gospodarska podjetja!

Z vprašanjem kruha je ozko združeno vprašanje zasluzka. Kdor naj hrano in obleko plača, si mora z delom zaslužiti možnost plačanja. Zastonj se nič ne dobi. Ljudem se mora dati možnost dela in zasluzka. Ljudje hrepentijo po delu. Brez dela in zaposlenja ni rad

noben zdrav človek. Vsak se čuti nesrečnega, če nima prilike, da bi delal ter tako preskrbel sebe in svoje z vsem, kar je za življenje potrebno. Lenuhi, ki smatrajo lenuharjenje in brezposelno postopanje kot nekaj posebnega, so izjeme. Povsod se čuje iz delavskih ljudskih slojev klic: »Dajte nam dela!«

Ker je zasebna podjetnost radi sedanjih razmer precej omejena, mora vlada z izvajanjem velikih javnih del dati ljudem možnost zaposlenja in zasluzka. V to svrhu se je vlada odločila, kakor je napovedal ministrski predsednik v svojem govoru v Nišu, najeti večmilijardno notranje posojilo. Iz tega posojila se bodo izvajala javna dela, ki bodo v preskrbo našemu siromašnemu ljudstvu, hkrati pa v melioracijo (zboljšanje) naše zemlje. Zboljšati bi bilo treba v državi okoli 400.000 hektarjev zemlje, ki sploh ni obdelana. Tu sem spadajo predvsem močvirja itd.

Na drugi strani imamo ogromno število malih kmečkih posestev, ki niso dovolj velika, da bi mogla prehraniti svoje posestnike. Računamo, da imamo okrog 500.000 družin, ki ne morejo živeti od svojih malih vaških posestev. To so kmečki proletarci, ki morajo še na kak drug način zaslužiti, da se preživljajo. Z večmilijardnim posojilom se bodo izvršila velika zboljševalna dela v vseh krajih in tudi v naši Sloveniji. To posojilo bo oskrbelo sredstva za regulacijo rek, gradnjo cest in za elektrifikacijo mnogih krajev. Na ta način bo rešeno vprašanje pasivnih krajev. Z regulacijo rek, z zboljšanjem zemlje, z gradnjo cest in z drugimi javnimi deli se bo mnogo pripomoglo k temu, da se prepreči ali vsaj zaustavi obubožanje kmeta in osiromašenje delovnega ljudstva.

Odstranimo vzroke nezadovoljnosti!

Po vojni je vsake nesreče kriva oblast

Nekako v ljudsko navado je prišlo, da je v povojnih letih vsake nesreče, ki zadene ljudstvo, kriva oblast. Ako opustošijo polja povodnji, se zabavlja čez oblasti, ker reke niso regulirane. Pri tem se pa ne pomisli, da je za regulacijo potreben denar, ki ga oblast dobiva le od ljudstva, in bi se tako zopet davki, ki ljudstvu itak niso vžeč, povečali. Prav isti krivičen občutek leti na oblastva, če pobije toča, nastopijo razne vremenske nezgode itd. Nihče trezno ne pomisli, da če bi hotela oblast res povsod pomagati v tisti meri, kot se od nje zahteva, bi morala zelo zelo povišati dajatve ljudstva. Da bi visokih dajatev ljudstvo ne zmoglo, oblastvo dobro ve, saj še sedanje komaj zmaguje. Zato se nemogoče zahteve od oblasti iz gornjega razloga nepotrebne. Naravnost krivično pa je, dolžiti in krivdo nartiti oblastvom za razne vremenske nezgode, proti katerim je tudi oblastvo brez moči in bi iz srca rado vse storilo za njih odvrnitev, če bi to bilo mogoče. Bodimo torej do oblastva pravični v svoji presoji in ne zabavljajmo čez oblastvo po nepotrebnem, saj se v danih razmerah itak trudi, da pomaga tam, kjer je pomoč najnujnejša.

Odkod razvada zabavljanja?

Vzrok za razvado zabavljanja čez oblastvo je iskati v tem, ker je po vojni padla tista pregraja, ki je pred vojno ločila uradne osebe, po večini grofovskega in meščanskega stanu, od preprostega ljudstva. V povojni svobodoljubni dobi so uradne osebe, ki izvajajo ukrepe oblastva, postali sestavni deli ljudstva samega. To dobroto so pa mnogi, namesto da bi se je veselili, jeli izkoriščati s krivičnim blatenjem oblastva. Marsikom se zdi imenitno,

če ve katero ziniti čez oblastvo, dobro vedo, da ga za tako zabavljanje brez podlage nihče ne bo tožil, ker vsak z odprtimi ušesi poslušata tako zabavljanje, pa čeprav je brez vsake stvarne podlage. Nikogar ni, da bi se za čast krivično napadenega oblastva potegnil. In tako se po vaseh, mestih in po prometnih zvezah med popotniki iz dneva v dan zabavlja čez oblastva, ki so vsega kriva, nikogar pa ni, ki bi temu oporekal. Posledica je, da mnogi, ki stvarno ne mislijo, izgube spoštovanje do oblastva, vero v njegovo pravičnost in s tem ljubezen do domovine in našega naroda.

Kaj je naša dolžnost?

Res je, da kakor vsak zasebnik, tako dostikrat tudi organi, ki jim je poverjena naloga, da izvršujejo in upravljajo oblastne ustanove, greše. Toda če veš, da je ta in ta oblastni organ kaj zagrešil, se potrujdi, njegovo krivdo dokazati tistim, ki se jih to tiče, da bodo lahko krivca kaznovali in ga izločili iz službovanja. Kdor pa take primere, namesto da bi jih javil tam, kjer je treba, raznaša in širi med ljudstvom ter s tem širi med ljudmi nezadovoljstvo proti oblastvu, je prav tako vreden kazni

kot krivec sam. V bodoče naj nihče grehov oblastnih organov ne obeša na veliki zvon, ampak jih naj javi samo tistim, ki so odgovorni zanje. S tem bomo odstranili iz javnega življenja glavni vzrok nezadovoljnosti proti oblastvu.

Prav tako, kot molčanje, je dolžnost vsakega državljanca, da se povsod postavi v bran zabavljačem čez naša oblastva, državo in naš narod. Kdor ne uspe sam, se naj obrne po pomoč na oblastvo, ki bo takemu širokoustnemu sigurno zavezalo jezik. Ne smemo namreč več dopuščati, da bi nam razni postopači, tuji in izdajalci blatili to, kar je zgrajeno na kosteh naših pradedov. Če bomo tako ravnali, bomo sebi in našim potomcem očevali najdražji zaklad: svobodno domovino, po kateri so hrepenteli naši predniki tisočletje. Z odstranitvijo nezadovoljnosti bomo dosegli, da bo našel vsakdo, ki bo hotel seči po naši svobodi, ne samo dva milijona borcev, ampak 15 milijonov bojevnikov za svobodo, kajti vsak državljan bo s tem spoznal svoj največji zaklad, ki so nam ga podarili v čuvanje naši očetje. Tako bomo ostali Bogu dobri otroci, domovini zvesti sinovi, hlapci pa nikomur!

Po Jugoslaviji

Naš gradbeni minister za povzdigo vasi. Naš gradbeni minister inženir Danilo Vulović je sporočil, da je bil te dni ustanovljen v njegovem ministrstvu poseben oddelek, ki se bo pečal z ureditvijo in izgraditvijo naše vasi. Novi oddelek bo izdeloval načrte za regulacijo vasi in vaških občin ter kmečkih hiš in gospodarskih poslopij. Vsi zainteresirani bodo lahko do-

bivali potrebne načrte brezplačno. Oddelek bo brezplačno izdeloval tudi proračune za zidanje kmečkih stanovanjskih in gospodarskih poslopij ter za regulacijo in ozdravljenje naših vasi.

Na Hrvaškem oster gospodarski režim. Izšla je zakonska uredba, ki pooblašča hrvatskega bana, da z zakonsko močjo uredi vsa vpra-

šanja, ki se tičejo ustanavljanja, poslovanja, odtujitve in likvidacije vseh vrst gospodarskih podjetij na ozemlju banovine Hrvatske. S tem je dana hrvatskemu banu nekaka diktatorska oblast na gospodarskem področju. Ta strogi režim je bil radi tega potreben, ker so judje, ki so s svojim kapitalom udeleženi pri teh podjetjih, radi radikalnejših ukrepov proti judovstvu kot finančni sili začeli zadnji čas z likvidacijo nekaterih podjetij, odnosno s prenosom investiranega kapitala v južnejše kraje naše države. Stroga kontrola in povečana oblast banske uprave bo to onemogočila.

Nedovoljeno povišanje cen. V Zagrebu poskušajo razni ljudje izkoristiti sedanji položaj s povišanjem cen tudi neobhodno potrebnim živilom. Tako je tudi, čemur se je treba čuditi, Zveza mlekarških zadrug Gospodarske sloge v Zagrebu povišala do nedovoljene višine ceno mleka. Gospodarska sloga je najvažnejša gospodarska organizacija Hrvatske seljačke stranke. Radi tega povišanja je hrvatska banska uprava odredila aretacijo Ivana Derežiča, ravnatelja Zveze mlekarških zadrug. Ta aretacija je vzbudila v Zagrebu splošno pozornost.

Klevetanje duhovnikov je nekaj, česar naši brumni liberalci ne morejo opustiti. Ljubljansko »Jutro«, glavno glasilo naših JNSarjev, je očitalo dvema gospodoma kaplanoma na Štajerskem, češ da ne izvršujeta svojih glavnih dušnopastirskih dolžnosti do bolnikov in starcev, ki da so zaradi njune dosedanje prezaposlenosti (JNS dopisnik misli na njuno delovanje v krščanskih društvih, ki so liberalcem trn v peti) ostali po velikem delu brez velikonočnih zakramentov. Na tožbo gospodov kaplanov je bil odgovorni urednik »Jutra« obsojen na 2000 din kazni, v primeru njene neizterljivosti na 34 dni zapora, in v plačilo gmotne odškodnine po 600 din za vsakega zasebnega tožilca. Naj si »Jutro« to obsodbo vtakne za klobuk kot pušelje. In ta pušelje mu bo služil kot najboljšo priporočilo njegovih neprestanih teženj po koncentraciji vseh narodnih sil in hkrati kot najboljšo jamstvo, da se bodo te njegove sebične težnje kakor doslej tudi v bodoče končale z neuspehom. S klevetanjem duhovnikov se ne dela za narodno slogo.

JNS pošilja v svet SOS klice (klice takih, ki so v nevarnosti potopljenja ter kličejo: Rešite naše duše!). Najboljše rešenje za JNS bi bilo, če bi bila sprejeta v vlado. Toda tak klic je doslej bil brezuspešen ter bo tak ostal tudi v bodoče. Zagrizeni centralisti in hegemonisti (pristaši nadvlade) ne spadajo v vlado

Ali Vam je vseeno, če ima Vaš sosed slab ali protiverski časopis? Da se njegovi otroci zastrupljajo s čitanjem opolzkih podlistkov?

Doživljaj ruskega carja, Car Nikolaj I. je pri pregledovanju kadetskega oddelka opazil na desnem krilu kadeta Kučkovaškega, ki je bil močnejši in višje rasti od njega. Car je vprašal kadeta: »Kako ste se drznili prerasti svojega vladarja?« Mladenec pa ni bil samo orjak, marveč tudi drznež in bistre glave, ter je odvrnil: »To je krivda Vašega Veličanstva.« Nikolaj I. se je namršil nad drznostjo: »Kaj si rekel? Moja krivda?« »Da, Veličanstvo, v službi Vašega Veličanstva nas tako dobro hranijo, da ni mogoče, da bi človek ne raste!« Car je bil navdušen nad tem odgovorom. Obrnil se je k po veljniku oddelka in ga pohvalil, da tako dobro vzgaja častniški naraščaj, Kučkovaškega pa je

Junak divjine

Ameriški roman

17

»Nard, pusti samokres! Tisočkrat sem ti že povedal: živino krasti ni težko. Roger ima prav!«

Orloga Narda ni maral in ga je ob vsaki priliki zbadal. Nard je bil vodja živinskih tatov, Orloga pa vodja izbranih fantov ali po njegovem nazivu »neusmiljenih mož«. Tako je moral z Nardom deliti voditeljsko službo. Da bi zakril nejevoljo, ki jo je zaradi tega čutil, je rad kazal, da živinskih tatov ne smatra za sebi enake ljudi.

»Orloga, dobro kupčijo bi imel zate,« se je Roger obrnil k Orlogi.

Stari lopov ga je radovedno pogledal.

»Kakšno?«

»Tisoč dolarjev,« je pomežiknil Asplet. Za trenutek je utihnil, potem pa nadaljeval: »Gre za Marijo Linscott, ki sem jo bil prej omenil.«

Stari Orloga ga je vprašujoče gledal. Nard, ki je vedel, da je mogoče dobiti Orlogo samo za dobičkanosne stvari, je posmehljivo pripomnil:

»Samó eno dekle boš moral spraviti s pota. Ta posel je kakor nalašč zate.«

Kadar kupujete kožno kremo...

mislite na to, da samo NIVEA vsebuje okrepevalno sredstvo za kožo EUCE-RIT. Zato se NIVEA ne da nadomeščati ali primerjati s kako drugo kremo. NIVEA prodira globoko v kožne luknjice in krepi kožno staničevje. Zato Vam ostane koža zdrava, nežna in bela kljub mrzliemu in vlažnemu vremenu.

narodnega sporazuma. Ker torej politični voditelji JNS ne morejo rešiti stranke, bi jo naj rešila »napredna« mladina. V Ljubljani je izšel nek »program« napredne mladine, ki kliče k »združitvi vseh pozitivnih sil med Slovenci, Hrvati in Srbi v skupno politično formacijo«. Torej koncentracija! Ker so se neprestani napori voditeljev JNS, da bi sebe in svojo stran-

ko skoncentrirali v vlado, izjalovili, bi se naj ta koncentracija zgodila od spodaj. Težnja pa je ista, to je, od spodaj navzgor v vlado! Zato bo tudi ta poskus, da bi se napredna stvar (bolje rečeno: liberalna, laži-svobodomiselna stvar) v Sloveniji rešila poloma, prav tako propadel, kakor vsi prejšnji JNSarski poskusi.

Martinova nedelja in nova bogoslovnica v Mariboru

Martinova nedelja, ki velja v lavantinski škofiji že celih 12 let za nedeljo dinarske zbirke za novo bogoslovnico, se praznuje letos še pred godom sv. Martina, in sicer 10. novembra. Ko se cenjeno občinstvo opozarja na ta dan, se pripominja, da je geslo Martinove dinarske zbirke, naj vsak član lavantinske škofije in apostolske administracije daruje na Martinovo nedeljo vsaj en dinar za novi dom lavantinskih bogoslovcev. Družine se morejo za vse svoje člane odkupiti, če prispevajo v mariborski bogoslovni sklad najmanj 10 din. Martinovo dinarsko zbirko vodijo po župnijah č. g. dušni pastirji s pomočjo katoliških organizacij. Prihodnje leto je v načrtu izvršitev del v notranjosti zgradbe ter notranja oprema

bogoslovnice. Stroški za ta dela za mnogo presegajo izdatke za surovo zgradbo, ki je veljala štiri in pol milijona dinarjev. Vzajemnost in edinost premore in zmaga tudi finančne ovire, naj bi se vzajemnost vseh slojev pokazala tudi pri Martinovi dinarski zbirki. Bog pa, ki na skrivnem vidi, naj povrne vsakemu njegov dar z obilnim blagoslovom.

Pri neredni stolici, napetosti črev zaradi zaprte prav odlično odvaža naravna »Franz-Josefova« grenka voda zaostanke prebave, nakopičene v črevih. V zdravniški praksi se uporablja »Franz-Josefova« voda s polnim uspehom pri odraslih kakor tudi otrocih.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485, 25. V. 35.

Orloga ga je jezno pogledal. Potem pa se je vprašujoče ozrl v Rogerja. Ker je iz njegovega molka sklepal, da je Nard pravo zadel, je odgovoril:

»Roger, iz tega ne bo nič. Nisem dekliski tat. Ne, ne, o tem ni govora!«

Asplet se je obrnil k Nardu in hladnokrvno, ko da gre za živinsko kupčijo, rekel:

»Dva tisoč dolarjev!«

Nard je odkimal.

»Niti za tri tisoč ne. Meni je sicer vseeno, ali kradem dekleta ali krave, toda zaslužiti hočem.«

Asplet je skomignil.

»Škoda.«

Čez čas je dodal:

»Sicer pa je ta deklica izvoljenka Erika Folkmana.«

»To je pa drugo!« je vzkliknil Nard. »Zdaj bo prilika za maščevanje. Daj štiri tisoč dolarjev in povej, kaj naj storim z njo.«

»Zakaj ti je dekle na poti?« se je oglasil Orloga.

Roger je molče skomignil.

»Če se prav spominjam,« je nadaljeval Orloga, »sem nekje slišal, da je Linscottova v zvezi s tvojim novim posestvom. Ali je to resnično?«

»Da,« je prikimal Roger. »Trdi, da je ona prava lastnica Rajskega dola.«